

ΜΕΓΑΛΗΝ ἐντύπωσιν ἐπροξένησεν ἐν Παρισίοις τὸ *Πέραν τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων*, δράμα εἰς δύο μέρη

τοῦ διασήμεου Νορβηγοῦ συγγραφέως Bjornstjerne Björnson. Εὐθύς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου ἐκτίθεται ἡ ἠθικὴ κατάστασις τῆς ἐνεστώσης πολιτισμένης ἀνθρωπότητος· ὁ συγγραφεὺς ἐπιδεικνύει τὸ δράμα τῆς συνειδήσεως τὸ διαδραματιζόμενον ἐν τῇ φυγῇ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ κατ' ἀρχὰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ ὑπερφυσικοῦ, δημιουργῶν ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ δυνάμιν ἄγνωστον μέλλουσαν νὰ θαυματοργήσῃ. Ἡ Κλάρα Σάγγ, σύζυγος τοῦ ἱερέως Σάγγ, εἶνε ἡ ἐνσάρκωσις τῆς τοιαύτης ψυχικῆς καταστάσεως. Εἶνε γυνὴ νευρασθενικῆ, κατακείται δὲ ἀκίνητος, ἄπνος. Τὴν ἴασιν αὐτῆς προσδοκᾷ παρὰ τοῦ συζύγου τῆς οὗτος ἀνθρώπου πάσχοντα ἰάτρουσεν ἤδη διὰ μόνης τῆς προσευχῆς. Ὁ Σάγγ ἀποφασίζει νὰ προβῇ εἰς ὀριστικὴν ἀπόπειραν ὑπὲρ τῆς Κλάρας. Προσεύχεται ὑπὲρ αὐτῆς ἐν τῷ ναῷ, ἡ δὲ σύζυγός του καὶ τὰ τέκνα του τὸν βλέπουν διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου. Ἐξαφνα ἡ Κλάρα ἀποκοιμᾶται ἡρέμα, δεύτερον δὲ θαῦμα ἐπιτελεῖται προσέτι ὄγκος βράχου φοβερός ἀποσπᾶται ἀπὸ τὸ ὄρος τὸ ὑπερκείμενον τοῦ χωρίου, ἀλλὰ σταματᾷ ἐγγὺς τοῦ ναοῦ. Μεταξὺ τῶν συρρευσάντων διὰ νὰ ἴδουν τὰ θαύματα εὐρίσκειται ὁ ἱερεὺς Βράττ, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ταύτην τοῦ θαύματος, ζητεῖ ἐν θαῦμα ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ θαυματοργήσῃ διὰ νὰ δημιουργήσῃ τὴν πίστιν. Ἄν ὁ Θεὸς δὲν τῷ παράσχῃ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην, θὰ παραιτηθῇ τῆς ἱερωσύνης, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς πίστεως. Λαλεῖ ἐπὶ μακρόν, ἐνθουσιωδῶς, ἐπωδύνως, καὶ πάντες μετ' οὐ πολὺ καταλαμβάνονται ὑπὸ τῆς φρενίτιδος αὐτοῦ, πάντες ζητοῦσι τὸ θαῦμα, πάντες διατείνονται ὅτι ἡ πίστις τὰ πάντα δύναται. Αἴφνης τὰ δύο τέκνα τῆς Κλάρας ὁρμῶσιν ἀνακράζοντα· ἡ μήτηρ των ἠγέρθη καὶ περιπατεῖ. Ἴδου ἤδη αὕτη ἐμφανιζομένη, ἐνῶ ὁ Σάγγ προχωρεῖ πρὸς αὐτὴν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ δοξολογούντος τὸν Κύριον. Ἀλλὰ τὸ θαῦμα δὲν ἐτελέσθη. Ἡ Κλάρα ἠγέρθη δι' ὑστάτης ἀναλαμπῆς τῆς ζωῆς, πίπτει δὲ νεκρὰ εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Σάγγ καὶ οὗτος, ἀπορῶν, καταλαμβανόμενος ὑπὸ τῆς ἀμφιβολίας, διαβλέπων τὴν πραγματικότητα θέτει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ πίπτει ἀπόπληκτος.

Ἄφοῦ τὸ παρὰ Θεοῦ θαῦμα ἀναγνωρίζεται εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἔργου ἀδύνατον, εἰς τὸ δεύτερον μέρος παρίσταται ὁ ἀνθρώπος ζητῶν τὸ θαῦμα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του. Θέλει, ἐν μιᾷ στιγμῇ, διὰ πράξεως τῆς ἰδίας βουλήσεως νὰ μεταμορφώσῃ τὸν κόσμον συμφώνως πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς δικαιοσύνης διὰ νὰ δημιουργήσῃ τὴν εὐημερίαν πάντων, — καὶ ἐπέρχεται πάλιν ἡ ἀποτυχία καὶ ἡ καταστροφή. Πράγματι εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὁ υἱὸς τοῦ Σάγγ θέλει ἐν θαῦμα ἀπορρεῖν ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν βούλησιν, «κάτι τι ἄγνωστον», καὶ τι ὑπὲρ τὰς δυνάμεις, ἰδεώδη τινὰ θυσίαν διανοίγουσαν κόσμον νέον ἀντὶ αἵματος, πλὴν ἀποτυγχάνει καὶ αὐτὸς ὡς ἀπέτυχεν ἤδη ὁ πατήρ. Καταστροφὴν μόνον ἐνσπεῖρει καὶ ὄλεθρον. Εἶνε λοιπὸν ἀπολύτως ἀρνητικὸν καὶ ἀπελπιστικὸν τὸ ἔργον τοῦ μεγάλου Νορβηγοῦ συγγραφέως; Ὁχι, τὸναντίον εἶνε πλήρεις γαλήνης καὶ ἐλπίδος, διότι ἐκ τοῦ σωροῦ τῶν ἐρειπίων ἐξαίρεται ὁ νόμος τῆς ἐξελιξέως καὶ ἡ βραδεία καὶ ἀδυσώπητος λογικὴ τῆς ζωῆς, ὑπόδοθημένη ἀπὸ τὴν πρόγνωσιν πνευμάτων τινῶν, τὴν ὁποῖαν ὁ ποιητὴς ἀνακηρύσσει νόμον τοῦ κοινωικοῦ κόσμου.